

[Landbrugsministeren.]

hele Beløbet; men for dog yderligere at skaffe Sikkerhed mod den Risiko, man gik ind i, bestemtes det, at

„hvis Laanet, for hvilket der gives Pant i Ejendommen, sammen med andre Behæftelser overstiger Ejendomsskylden, maa der til yderligere Sikkerhed enten skaffes Kommune garanti eller anden betryggende Kaution paa indtil 25 pCt. af eventuelle Tab af denne Del af Laanet.“

Kan det ærede Medlem da ikke se, at det er skrappere end de Bestemmelser, der indeholdes i det ærede Medlems Lovforslag? Det ærede Medlem maa kunne tage mod disse Betingelser, hvis der skal være Ud-sigt til at faa noget ud af Lovforslaget.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Madsen-Mygdal): Den højtærede Landbrugsminister er pludselig blevet forbavset over, at jeg siger en Ting, som jeg to Gange før har sagt her i Tinget, og som det forekommer mig maa være ganske indlysende. Ministeren behøver ikke at opstille Formodninger om, at det er Kreditorerne, vi vil hjælpe; ogsaa det er jo blevet benægtet mange Gange, det ved den højtærede Minister godt.

Det er, som jeg har sagt Gang paa Gang, og hvad der jo ogsaa ligger i selve Lovforslaget — det er ganske ejendommeligt for Diskussionen her i Tinget, at saadant overhovedet skal siges —, en Haandsrækning til de nødstedte Landmænd, som, hvis der ikke opnaas Enighed om denne Haandsrækning, sandsynligvis vil være gaaet fra Hus og Hjem, naar Rigsdagen kommer ind til Efteraaret.

Men selve Landbrugets Erhvervsforhold kan det jo ikke være Landbrugsministerens Mening skulde blive paavirket af det, der her foreslaas. Jeg har sagt, at dette ikke er nogen Kriseforanstaltning til Hjælp for Landbruget, men at det er en Hjælp til de 1 000, 2 000 eller 3 000 nødstedte Husmænd eller Gaardmænd, som sidder saadan i det, at de kan reddes, hvis de gennem dette ringe Laanebeløb kan faa en holdbar Akkordordning.

Man kan sige, at man ikke vil give disse 1 000 eller 2 000 Kr. i Laan, vel, saa maa de paagældende gaa i Stykker, men vil man give Laanet, kan de reddes. Saadan er jo Forholdet. Men Landbrugsministeren behøver altsaa ikke at falde i Forbavselse over det, som er selvfølgeligt, nemlig at Landbrugets økonomiske Vilkaar er ganske de samme, hvad enten dette Lovforslag vedtages eller ikke, og ej

heller behøver Landbrugsministeren at insinuere, at det er andre, der skal hjælpes, f. Eks. Kreditorerne; det er en Diskussion, som jeg ikke synes klæder Landbrugsministeren.

Med Hensyn til dette, at der ingen Forrentningsevne er i Landbruget, skal jeg sige, at det vil jo gaa saadan, at alt, hvad der hedder personligt Forbrug, vil i Løbet af kort Tid, hvis det ikke allerede er sket, blive stemt saa nær ned til Nulpunktet, som det er muligt, og endvidere vil alt, hvad der hedder Reparation af Maskiner og Redskaber, Vedligeholdelse af Bygninger o. s. v., fuldstændig ophøre, for at man om muligt kan faa Indtægterne til at strække til til Forrentning og Skatter. Hvorvidt det saa lykkes, maa Fremtiden jo afgøre.

Det forekommer mig at være ganske omsonst, om vi her vil føre en skarpsindig Diskussion om, hvilken Forrentningsprocent Landbruget kan have under Forhold, der er fuldkommen katastrofale, og som med den Fart, hvormed Priserne er røget ned, kan sammenlignes med et Jordskælv. Om vi saa paa Forhaand opstiller Beregninger over, hvorvidt Forrentningsprocenten kan blive 1 eller 2, er jo ligegyldigt, for jeg tror ikke, der bliver nogen Forrentningsprocent overhovedet for Landmændene, hvis de skal opretholde deres Levestandard, og Levestandarden er jo ellers noget, man betragter som noget helligt.

Den højtærede Landbrugsminister talte om Sikkerhedsstillelsen, og jeg skal sige, at det kan naturligvis overvejes, om det, Staten udlaaner, skal staa umiddelbart udenfor Stregen, saadan som vi har foreslaaet, eller det skal staa lige op til Stregen. Jeg anser det nu for ret ligegyldigt; her er Tale om et Udlaan af 2 000 eller 3 000 Kr., hvis Værdien af Bondegården er 50 000 Kr., og jeg anser det ikke for afgørende for Sikkerheden, om Gælden er paa 52 000 Kr. eller paa 50 000 Kr.; det afgørende er Forholdene og deres Udvikling og de personlige Kvalifikationer, som Manden og Konen er i Besiddelse af, og selvfølgelig ikke det, om Gælden er 50 000 eller 52 000 Kr.

Ministeren mente, at der efter Socialdemokratiets Forslag var større Sikkerhed for et langt større Beløb, der kunde stilles til Raadighed efter dette Partis Forslag; men i en Gaard til 50 000 Kr.s Ejendomsskyld vil vi højst give et Laan paa 8 pCt. eller 4 000 Kr., medens den højtærede Landbrugsminister for 3 Aar siden vilde give 25 pCt. af Ejendomsskylden, eller 12 500 Kr.